MENSA
ČESKO

PDF

listopad/2026

MITA: NOVÝ IQ TEST MENSY ČESKO

Lucie Měchurová

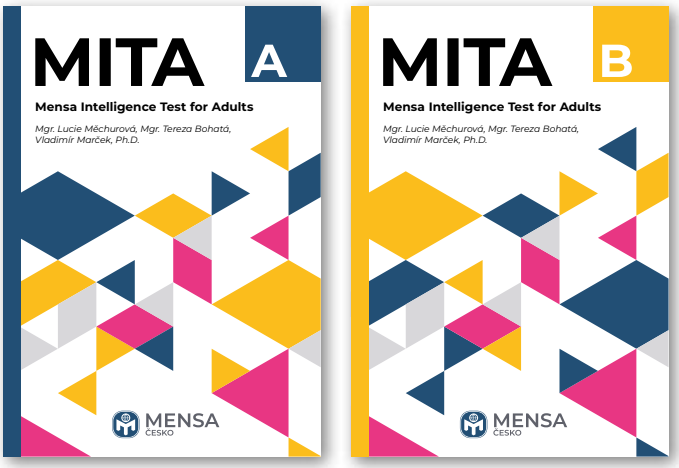
Milé členky, milí členové, vážení příznivci Mensy,

jako předsedkyně Mensy Česko a koordinátorka testování mám obrovskou radost, že vám můžeme představit významný milník v historii naší organizace. Myšlenka na vytvoření nového testu pro dospělé vznikla už v roce 2018 po dokončení dětského testu MITCH, který se velmi osvědčil a funguje skvěle. Pomalu jsme na novém projektu začali pracovat, ale do našich plánů bohužel zasáhl covid, který zcela pozastavil počáteční kalibraci i následnou standardizaci.

Hned po odeznění pandemie jsme práce obnovili. Celý proces nakonec trval déle, než jsme původně plánovali – nechtěli jsme totiž v žádném případě slevit z náročného cíle získat skutečně vysoce kvalitní a reprezentativní vzorek populace, takže sběr dat si vyžádal spoustu času a úsilí. Když jsme v roce 2024 test dokončili, do průběhu ještě zasáhla výměna na pozici mezinárodního psychologa Mensy International, na jejíž procesy jsme museli počkat. Nová mezinárodní psycholožka nám test po důkladném přezkoumání oficiálně schválila počátkem roku 2026. Následovala intenzivní fáze přípravy finální verze testovacích knížek, tisku a proškolení našich testujících.

Od 1. července 2026 tak nový test oficiálně používáme v ostrém provozu. Zatím jsme velmi spokojeni a první měsíce v praxi potvrzují, že se jedná o mimořádně kvalitní nástroj.

Tento úspěch je výsledkem skvělé týmové práce. Vývoj testu pro mě byl srdcovou záležitostí – podílela jsem se na něm od celkové koordinace přes proces standardizace až po závěrečné dolaďování norem. Naše velké poděkování patří autorovi testu, kolegovi psychologovi Mensy Vladimíru Marčekovi, který stál za odbornou psychometrickou stránkou a tvorbou úloh, na nichž úzce spolupracoval s Terezou Bohatou. Při koordinaci a standardizaci testu mi byl významným konzultantem a oporou Petr Mazal, který se navíc sám podílel na sběru vzorků. Zvláštní dík za náročnou práci při standardizaci a sběru dat patří i dalším testujícím – Čestmíru Kalusovi, Martě Kubánkové a Jiřímu Rakovi. V neposlední řadě patří obrovské poděkování všem dobrovolníkům z řad veřejnosti ze všech koutů republiky, kteří se sběru dat zúčastnili. Poděkovat chci také Zuzaně a Václavu Kořínkovým za skvělý design testovacích knížek a pečlivou přípravu veškerých materiálů.

PROČ MÍT VLASTNÍ IQ TEST

Vladimír Marček, psycholog Mensy Česko

Mensa Česko patří v počtu testovaných dlouhodobě ke světové špičce – naším testováním projde přibližně 9 000 zájemců ročně, čímž s přehledem překonáváme i mnohem lidnatější země. Když jsme v roce 2018 představovali nový dětský test MITCH, padla v závěru rozhovoru otázka, zda zkušenosti z jeho vývoje zúročíme i při tvorbě zcela nového testu pro dospělé. Tehdy jsme to označili za další logický a potřebný krok. Dnes, po letech intenzivní práce celého týmu, můžeme představit výsledek: nový vstupní test pro dospělé MITA (Mensa Intelligence Test for Adults), který byl na začátku roku 2026 po splnění přísných psychometrických kritérií EFPA oficiálně schválen mezinárodní psycholožkou Mensy International.

Proč Mensa potřebuje nový test – a proč vlastní?

V psychologii měříme výkon (jako např. IQ) srovnáním jedince s průměrem společnosti. Jenomže výkonové parametry společnosti (jako průměrné hodnoty, rozptyl kolem nich apod.) se s časem mění, a tím pádem naše „testové pravítko“ přestává být aktuální. S postupem psychologických poznatků se také mění náš pohled na to, který typ úkolů IQ měří nejlépe, a v neposlední řadě se občas stane, že části testu uniknou na veřejnost. Testy, které Mensa dosud používala, již pamatují hodně a od té doby se změnila jak společnost, tak naše vědecké poznání. Existují sice jiné komerčně dostupné IQ testy, ale jejich užívání je omezené na psychology a také by prodražilo cenu každého jednotlivého měření.

Mensa Česko se proto rozhodla vytvořit vlastní nový IQ test v profesionální kvalitě.

Jak se měří kvalita IQ testu?

Hodnocení kvality psychometrických nástrojů je tak trochu věda sama o sobě. Třeba nejnovější manuál na hodnocení psychologických testů dle EFPA (Evropská federace psychologických asociací) má přes 80 stran. A z tohoto dokumentu také vycházela mezinárodní psycholožka Mensy, když hodnotila náš test.

Mezi základní psychometrické parametry IQ testu patří výběr modelu inteligence. V našem případě se řídíme současnou vědeckou shodou, tedy tzv. CHC (Cattell-Horn-Carroll) teorií, která je masivně statisticky podložená, resp. pro potřeby Mensy vybíráme její aspekt fluidní inteligence. Po vzoru nejmodernějších diagnostických baterií, jako WAIS-V nebo Woodcock-Johnson IV, také zavádíme vícero typů úkolů. To ovšem klade zvýšené nároky na soudržnost všech položek (měřeno např. parametrem Cronbachovo alfa). Ta v našem testu jako celku dosahuje $\alpha = 0,89$, což v klasifikaci EFPA spadá do nejvyšší kategorie „excelentní“ a výrazně převyšuje běžné požadavky na screeningové testy ($\alpha > 0,80$). Dalším kritériem EFPA norem třeba je, aby test nezvýhodňoval muže, ženy nebo nějaký geografický region – což náš test na základě tzv. DIF analýzy také bez problémů splňuje.

Normy testu jsou postaveny na reprezentativním vzorku dospělých a mládeže ve věku 14 až 92 let ze všech 14 krajů České republiky. MITA je také vyvážena podle demografické struktury vzdělání, jak ji uvádí Český statistický úřad (ČSÚ), a místo skokových věkových kategorií využívá kontinuální normování, které plynule modeluje křivku fluidní inteligence po jednotlivých letech věku. A abychom IQ opravdu měřili, a nejen odhadovali, MITA je disciplinovaně omezena v rozsahu, který měří (do IQ 145), a výsledky uvádíme s 90% intervalem spolehlivosti.

Poděkování a závěr

Na tomto místě patří mé obrovské díky Lucce Měchurové, Terce Bohaté a Petrovi Mazalovi za jejich klíčovou roli a nasazení při celém vývoji.

Mensa Česko tak do dalších let získává špičkový, mezinárodně certifikovaný a plně původní diagnostický nástroj, na jehož kvalitu se mohou spolehnout jak zájemci o členství, tak odborná veřejnost.

MENSA AKADEMIE NABÍDLA POZNÁNÍ I OSOBNÍ SETKÁVÁNÍ

Jana Elbelová

Třetí ročník Mensa Akademie přivedl v sobotu 12. září na pražskou Novotného lávku přednášející z nejrůznějších oborů i zvídavé posluchače. Vedle pestrého programu k Akademii neodmyslitelně patří i její rodinná atmosféra a příležitost k osobnímu setkávání a diskusi tváří v tvář.

Akademie začala slavnostně. Čestné uznání Mensy převzal Ing. Jan Gruntorád, CSc., a prof. Julius Lukeš převzal diplom Mensy. Oba se poté představili také jako přednášející. Právě vystoupení popularizátora vědy Julia Lukeše patřilo společně s přednáškami neurochirurga Vladimíra Beneše a psychoterapeuta Vladimíra Vitvara k těm, o které byl největší zájem.

Program nabídl široké rozpětí témat – od výzkumu blesků na Zemi a Jupiteru, goril a jejich parazitů či forenzní entomologie přes konstrukci proudového motoru až po umělou inteligenci, ekonomiku, typografickou synestezii nebo studentské vesmírné týmy. Pro návštěvníky tak často nebylo jednoduché rozhodnout se mezi několika souběžnými přednáškami.

Nechyběla ani sekce mladých přednášejících do 25 let, která se osvědčila už v předchozím ročníku. Mladí lidé představili své projekty a zkušenosti a znovu ukázali, že inspirace nemusí proudit pouze od starších k mladším. Svěží témata a nové pohledy mohou stejně dobře obohatit i zkušenější generaci.

Příjemnou atmosféru zachycují i první reakce z dotazníku zpětné vazby: *„Oceňuji pestrost a kvalitu témat, výbornou organizaci a velmi příjemnou inspirativní atmosféru, která panovala letos i loni.“* Jiná účastnice napsala jednoduše: *„Moc prima to bylo, děkuji za zkušenost, příště dorazím s dětmi!“*

Velké poděkování patří organizačnímu týmu a dobrovolníkům, kteří se postarali o přípravu a hladký průběh Akademie. A samozřejmě také všem přednášejícím, kteří své znalosti, zkušenosti a čas sdílejí bez nároku na honorář. Právě díky nim může Mensa Akademie každý rok přinášet nová témata, nové pohledy a příležitost rozšířit si obzory.

Informace o připravovaném čtvrtém ročníku budou postupně přibývat na webu **akademie.mensa.cz**. A už nyní budeme rádi za vaše tipy na zajímavé přednášející a témata. Posílat je můžete na **akademie@mensa.cz** – třeba právě váš tip najde své místo v programu příští Akademie.

NOVÉ ŠKOLY SPOLUPRACUJÍCÍ S MENSOU

Nově se mezi školy spolupracující s Mensou přidala Základní škola Starý Jičín, Základní škola Opava-Kylešovice, mateřská škola SMARTFOX Jahodnice, MŠ Pampeliška, Přerov-Vinary a Klub nadaných dětí při ZŠ Moutnice. Celkem tak s Mensou spolupracuje už 142 škol, 97 školek a 80 klubů nadaných dětí. Podrobnosti o nich najdete na webu deti.mensa.cz.

Základní škola Starý Jičín (mensa.click/1u4)

Marcela Hánová

Jsme školou pro všechny, snažíme se budovat vztahy založené na vzájemné důvěře, pochopení, spolupráci. Chceme být místem vzájemného sdílení, pomoci, motivace, respektující jedinečnost každého žáka.

V návaznosti na předchozí práci učitelů s nadanými žáky v kroužcích a úspěchy našich dětí ve vyšších kolech vědomostních soutěží a olympiád jsme se rozhodli pro systematičtější přístup, aby měli žáci s nadáním prostor pro rozvoj nad rámec vyučování a možnost poznat spolužáky s podobnými zájmy také mimo svou třídu i ročník.

Naše škola proto od školního roku 2026/2027 otevřela kroužek Soviček, který je určen dětem z prvního stupně, které projevují nějakou formu nadání. Nominace provedli třídní učitelé a skládá se ze čtyř oblastí – badatelství, hravá angličtina, logickomatematický kroužek a komunikační dovednosti.

Všichni pedagogičtí pracovníci absolvovali počátkem tohoto školního roku také školení k problematice nadaných dětí, jejich diagnostice a práci s nimi od sdružení Afreš. Máme nově funkci koordinátora nadání a tým učitelů, kteří se věnují nadaným dětem a budou se dále vzdělávat v této oblasti.

Zároveň dlouhodobě vytváříme podmínky pro práci se žáky sportovně založenými, což dokazuje velká řada sportovních úspěchů.

Do budoucna připravujeme program, který nám umožní navázat na druhém stupni na kroužek Soviček a zároveň umožní nadaným žákům rozvíjet se podle svých preferencí ve volitelných předmětech.

Základní škola Opava-Kylešovice (mensa.click/1u5)

Zdeněk Hulva

Škola vytváří pro nadané žáky podmínky na několika úrovních – od úpravy výuky v běžných hodinách přes zájmové kroužky až po žákovské iniciativy.

V běžné výuce podporujeme diferenciaci a dělení žáků do menších skupin v rámci informatiky, cizích jazyků a v některých případech i češtiny a matematiky, což umožňuje individuálnější přístup a náležitý rozvoj nadaných dětí. Žáci na druhém stupni si mohou zvolit vlastní zaměření prostřednictvím systému volitelných předmětů, díky kterému se mohou profilovat podle svých zájmů a silných stránek.

Od letošního školního roku škola nově otevřela řadu kroužků cíleně rozvíjejících nadání žáků – Čtení v AJ, IT Klub, Veselá věda a Kroužek pro pokročilé a nadané žáky zaměřený na přípravu na cambridgeské certifikáty.

Na škole dlouhodobě funguje žákovský parlament a skupina EVVO, prostřednictvím kterých se žáci podílejí na chodu školy a environmentální osvětě. Nadaní a aktivní žáci se zapojují do peer programů, v rámci kterých vedou osvětu mezi spolužáky. Na prvním stupni pořádáme oblíbenou akci Člověče, nezlob se, která podporuje logické myšlení a herní strategii ve spolupráci s rodiči.

Již tři roky využíváme systém Invenio k mapování nadání dětí. V této praxi plánujeme i nadále pokračovat a na základě získaných dat s identifikovanými žáky dále pracovat. Plánujeme zmapovat mezi žáky a rodiči zájem o Klub nadaných dětí a projednat možnosti jeho založení.

SMARTFOX Jahodnice – mateřská škola (mensa.click/1u6)

Tereza Caballero

SmartFox Jahodnice je soukromá česko-anglická mateřská škola a jesle s rodinnou atmosférou, která poskytuje vzdělávání a péči dětem od jednoho roku do nástupu do základní školy. Naší prioritou je vytvářet bezpečné, inspirativní a podnětné prostředí, v němž může každé dítě rozvíjet svůj individuální potenciál, přirozenou zvídavost, tvořivost a samostatnost.

Jsme přesvědčeni, že nadání se může projevovat v mnoha oblastech, a proto se snažíme vytvářet prostředí, které podporuje nejen intelektové, ale také jazykové, přírodovědné, tvořivé a sociální schopnosti dětí.

Individuální přístup a podpora nadání

Díky malému počtu dětí mají pedagogové možnost děti průběžně pozorovat, rozpoznávat jejich silné stránky a přizpůsobovat jim náročnost i charakter vzdělávacích aktivit. Dětem s výraznějším zájmem o určitou oblast poskytujeme prostor pro hlubší zkoumání, samostatné řešení problémů a rozvíjení vlastních nápadů.

Rozvoj logického a kritického myšlení

Do vzdělávání zařazujeme činnosti podporující hledání souvislostí, porovnávání, třídění, předvídání výsledků a hledání různých možností řešení. Podporujeme děti v kladení otázek, formulování vlastních hypotéz a ověřování jejich správnosti prostřednictvím praktických zkušeností.

Přírodovědné a badatelské vzdělávání

Významnou součástí našeho programu je kroužek Malý vědec, který vede paní ředitelka s vysokoškolským magisterským vzděláním v chemickém oboru.

Děti se prostřednictvím věkově přiměřených experimentů seznamují se základními přírodními zákonitostmi a rozvíjejí schopnost pozorovat, porovnávat, vyvozovat závěry a vysvětlovat pozorované jevy.

Věnujeme se například experimentům se zvukem a vibracemi, chemickým reakcím, vlastnostem látek či biologickým tématům, jako jsou zajímavé mechanismy získávání potravy u živočichů.

Děti nejsou pouze pasivními pozorovateli. Vedeme je k aktivní účasti, přemýšlení nad výsledky pokusů a hledání odpovědí na otázku „Proč se to děje?“.

Jazykové nadání

Přirozené bilingvní prostředí s každodenní přítomností rodilé mluvčí podporuje rozvoj jazykových schopností již v předškolním věku. Děti mají možnost osvojovat si angličtinu prostřednictvím běžných situací, her a komunikace. Nabízíme také seznamování se španělským jazykem pod vedením rodilé mluvčí.

Smyslové a tvořivé aktivity

Prostřednictvím Sensory Play, hudebních, výtvarných a konstruktivních činností podporujeme tvořivost, představivost, schopnost experimentovat a hledat netradiční řešení.

Spolupráce s rodinou

Za důležitou součást podpory nadání považujeme pravidelnou komunikaci s rodiči, sdílení poznatků o rozvoji dítěte a společné hledání vhodných způsobů, jak jeho schopnosti dále podporovat.

Naší snahou je, aby každé dítě mělo možnost zažívat radost z objevování, přiměřené intelektové výzvy a úspěch odpovídající jeho individuálním možnostem.

Naším dlouhodobým cílem je propojit přirozenou dětskou zvídavost s promyšlenou pedagogickou podporou tak, aby nadané děti získávaly dostatek podnětů a intelektových výzev a současně se harmonicky rozvíjely v sociální a emocionální oblasti.

MŠ Pampeliška, Přerov-Vinary (mensa.click/1u7)

Kristýna Dvorská

Mateřská škola Pampeliška vytváří podnětné a respektující prostředí, ve kterém podporujeme přirozenou dětskou zvídavost, samostatné myšlení a radost z objevování. Věnujeme se také dětem s projevy nadání, kterým nabízíme individuálně přizpůsobené a náročnější aktivity, logické a problémové úkoly, badatelské činnosti, experimentování a prostor pro rozvoj jejich vlastních nápadů. Děti vedeme k otázkám, hledání různých řešení a samostatnému přemýšlení. Významnou součástí našeho přístupu je také učení prostřednictvím prožitku, přírody a praktického objevování světa.

V Pampelišce vytváříme podmínky pro vzdělávání nadaných dětí prostřednictvím individuálního přístupu, diferenciace vzdělávací nabídky a pravidelného zařazování činností rozvíjejících logické, matematické, prostorové a analytické myšlení. Využíváme zejména logické hry a hlavolamy, didaktické a konstruktivní pomůcky, tangramy, puzzle, stavebnice, obrázkové a číselné karty, třídicí a manipulační pomůcky, labyrinty a úkoly podporující hledání různých řešení.

Do vzdělávání zařazujeme také prvky metody Mensa NTC Learning, zejména pohybová a motorická cvičení, práci se symboly, rozvoj paměti, pozornosti, asociativního a analytického myšlení a řešení hádanek a problémových úloh.

Využíváme také metodu Nomi, která dětem nabízí podnětné činnosti zaměřené na rozvoj jejich schopností a samostatného myšlení. Nadaným a zvídavým dětem poskytujeme prostor pro hlubší poznávání, experimentování, vlastní projekty a řešení náročnějších úkolů. Pedagogové děti průběžně pozorují, zachycují jejich silné stránky a podle jejich individuálních potřeb přizpůsobují vzdělávací nabídku.

PRVNÍ DÍLEK MAPY JE NÁŠ! NÁMOŘNÍ DOBRODRUŽSTVÍ ZAČÍNÁ!

Lucie Císlerová, Simona Jarošová

Naše Námořní akademie na MŠ Stod vyplula vstříc prvnímu velkému dobrodružství a už máme důvod k oslavě! Malí námořníci totiž úspěšně zvládli své první výzvy, získali čtyři námořnické odznaky a s nimi i první dílek tajemné mapy!

Ale začněme pěkně od začátku…

Hned při prvním setkání čekalo na děti velké překvapení. Tajemný kapitán Modrovous jim svěřil důležitý úkol. Během školního roku musí společnými silami získat osm dílků mapy, která je možná dovede až k samotnému kapitánovi! Cesta k nim ale nebude jednoduchá. Za každou splněnou misi získají námořníci odznak a teprve čtyři nasbírané odznaky jim odhalí jeden dílek mapy. Co se na mapě ukrývá? Kam je zavede? A podaří se jim nakonec kapitána Modrovouse skutečně najít? To zatím nikdo netuší…

Naše první dobrodružství začalo slavnostním přijetím do Námořní akademie. Z dětí se stali opravdoví členové námořnické posádky, získaly své první odznaky a společnými silami vytvořily vlastní akademickou vlajku. A pak už nic nebránilo tomu, abychom se pustili do objevování!

Při další misi jsme se proměnili v malé badatele a objevovali tajemství délky a hmotnosti. Zkoušeli jsme různé druhy vah a měřidel, porovnávali předměty, měřili, vážili a své objevy pečlivě zaznamenávali. Zjistili jsme, že i obyčejné předměty kolem nás mohou skrývat spoustu zajímavých otázek.

Další výzva prověřila naši schopnost orientace. S kompasem v ruce jsme se vydali za poznáváním světových stran. Učili jsme se, jak určit směr, jak se neztratit a proč je správná orientace pro každého námořníka tak důležitá.

A protože správný námořník musí dobře znát také život pod hladinou, nemohla chybět ani mise věnovaná mořským tvorům. Poznávali jsme rozmanité obyvatele moří a oceánů, zjišťovali, kde žijí, čím se živí a jak se pohybují. Nechybělo ani opravdové vědecké bádání! Pomocí pokusu s vajíčkem jsme objevovali, proč se některé předměty lépe nadnášejí ve slané vodě než ve sladké. Zkoumali jsme mušle, hledali odpovědi na zvídavé otázky a přesvědčili se, že pod mořskou hladinou se skrývá neuvěřitelný svět.

Naše zatím poslední mise nás zavedla do tajemného světa počasí. Stali jsme se malými meteorology, měřili teplotu, vyráběli vlastní větroměry a pozorovali sílu větru. Prostřednictvím videí jsme poznávali nejrůznější přírodní živly a nechyběla ani moderní technika. S pomocí robotických Blue-Botů jsme si vyzkoušeli první krůčky v programování.

Každá mise nám přinesla něco nového. Někdy jsme museli pořádně přemýšlet, jindy zapojit šikovné ruce, spolupracovat, experimentovat nebo se nebát vyzkoušet něco úplně neznámého. A právě v tom spočívá kouzlo naší akademie. Nejde jen o správné odpovědi, ale především o odvahu objevovat, klást otázky, hledat vlastní řešení a radovat se z každého malého úspěchu.

A pak přišel okamžik, na který naši námořníci netrpělivě čekali! Čtvrtý získaný odznak znamenal jediné – první dílek tajemné mapy byl konečně náš! Radost byla veliká, ale spolu s ní přišla i další dávka zvědavosti. Co asi odhalí zbývajících sedm dílků?

Naše posádka už teď ví, že ji čeká ještě spousta dobrodružství, záhad, nečekaných výzev a nových objevů. A kdo ví? Možná se na konci naší plavby skutečně podaří rozluštit tajemství kapitána Modrovouse…

První dílek mapy máme. Sedm dalších na nás čeká. A to největší dobrodružství je teprve před námi!

Námořní akademie zvedá kotvy a pluje dál!

PECHAKUCHA SPECIAL

Jana Rohová

V sobotu 10. 10. v 10 hodin se na Ostrově 1415 ve Strakonicích odehrála premiéra PechaKucha speciál. Čím byla speciální? Zajímavé přednášky ve formátu 20x20 si připravily děti. Program byl opravdu pestrý a zajímavý. Děti byly úžasné.

Akci připravily děti v rámci Klubu nadaných dětí ZŠ FLČ a jihočeského TalVia z.ú. Ve Strakonicích se sešly přednášející nejen ze Strakonic, ale i z Tábora a Českých Budějovic. Není to poslední společná akce jihočeských dětí, v rámci TalVie připravujeme řadu dalších akcí v rámci Jihočeského kraje i v rámci příhraniční spolupráce. Děkujeme dětem i rodičům za pomoc s přípravou akce, kterou jsme si společně velmi užili.

ROZHOVOR: NEJVĚTŠÍ VÝZVOU JE PŘIJÍT NA SPRÁVNOU OTÁZKU

Markéta Poncarová, foto: Veronika Vachule Nehasilová

Doc. RNDr. Miroslav Bulíček, Ph.D., je přední český matematický analytik a docent v Matematickém ústavu Matematicko-fyzikální fakulty Univerzity Karlovy (MFF UK). Během své kariéry působil na zahraničních univerzitách, například v Bonnu nebo ve Varšavě, a spolupracuje s Oxfordskou univerzitou. Žije s rodinou v Plzni. Zaměřuje se především na parciální diferenciální rovnice a termodynamiku kontinua se specializací na matematické modelování proudění tekutin. Za svou vědeckou práci v oblasti matematiky získal v roce 2012 prestižní ocenění Neuron Impuls od Nadace Neuron.

V současnosti vede výzkum podpořený prestižním grantem ERC CZ, jehož cílem je vytvořit zcela nový matematický rámec stírající tradiční hranice mezi kapalinami a pevnými látkami. Spolu se svým týmem na MFF UK vyvíjí univerzální aparát pro popis komplexních materiálů (jako jsou biologické tkáně či chytré polymery), který propojuje čistou matematickou teorii s pokročilými počítačovými simulacemi.

Laici si často představují matematický výzkum jako mechanické počítání. Jak moc je ale ve vaší práci přítomná intuice, představivost nebo estetika?

To bývá častý omyl, a to nejen u matematiky. Mechanické počítání je samozřejmě důležité ovládat, ale pro profesionálního matematika je to spíše samozřejmost. Mnohem důležitější je umět přemýšlet abstraktně a vidět souvislosti, které nejsou na první pohled patrné. Intuice je přitom naprosto zásadní, bez ní se podle mě nedají objevit žádné skutečně nové myšlenky. Zároveň je ale potřeba být velmi opatrný a všechno důsledně ověřovat. A estetika? Překvapivě je často jedním z nejlepších indikátorů, že jste problém správně pochopili.

Kde vás napadají ty nejlepší myšlenky a kroky? Zažíváte často „heuréka“ moment?

„Heuréka“ moment by asi chtěl zažívat každý vědec mnohem častěji, než se mu ve skutečnosti daří. Mně ty nejzajímavější myšlenky většinou přicházejí v naprosto nevhodnou chvíli. Rozhodně to nebývá u stolu v kanceláři, ale spíš když řídím auto, dělám nějakou fyzickou práci nebo třeba jako včera, když jsem byl v lese na houbách.

Myslím, že je důležité s problémem nějakou dobu žít. Když se člověk příliš dlouho nikam neposouvá, je potřeba si umět říct dost, dát si pauzu a vrátit se k tomu později. Přiznám se, že naučit se právě tohle mi nějakou dobu trvalo.

Voda, krev nebo směs polymerů. Proč je pro moderní matematiku stále tak obrovskou výzvou popsat něco tak přirozeného, jako je proudění tekutin?

Právě v té otázce je vlastně skrytá odpověď. Výzvou není samotné proudění tekutin, ale jeho matematický popis. Ve

skutečnosti popisujeme něco neuvěřitelně složitého. Kdybychom chtěli sledovat pohyb každé jednotlivé molekuly a všechny jejich vzájemné interakce, bylo by to prakticky nemožné. Proto používáme matematické modely, které realitu více či méně zjednodušují.

V jednom rozhovoru jste uvedl, že pomocí parciálních diferenciálních rovnic lze popsat obrovské množství procesů – od technických a fyzikálních přes biologické a medicínské až po některé jevy v ekonomii nebo sociálních vědách. Můžete uvést nějaký příklad z ekonomie či sociálních věd, kde se tyto rovnice dají využít/využívají?

Ano, i když je potřeba být opatrný, protože lidé nejsou molekuly a ekonomika není tekutina. Přesto se podobné matematické nástroje používají i tam. Například při modelování finančních trhů, oceňování opcí nebo při studiu šíření informací ve společnosti. Parciální diferenciální rovnice se objevují také při popisu pohybu velkých skupin lidí, například v dopravě nebo při evakuacích.

Mně osobně ale připadají nejzajímavější situace, kdy se podobné matematické struktury objevují ve zdánlivě úplně nesouvisejících oborech. To samozřejmě neznamená, že lidé tečou jako voda, ale že některé kolektivní jevy lze matematicky popsat podobnými nástroji.

Hezkým příkladem je John Nash, kterého si možná vybavíte z filmu A Beautiful Mind. Proslavil se především teorií her, která se dodnes používá při studiu strategického rozhodování firem, investorů nebo států. Zajímavé ale je, že tentýž John Nash významně přispěl také k teorii parciálních diferenciálních rovnic, zejména k teorii regularity jejich řešení. To je podle mě hezká ukázka toho, že matematické myšlenky často překračují hranice mezi obory, které na první pohled nemají mnoho společného.

Kdybychom měli dokonalé matematické odpovědi na všechny otázky kolem proudění, jak by to změnilo náš každodenní svět? Kde všude bychom pocítili, že jsme ‚zkrotili‘ teorii tekutin?

Na první pohled by se mohlo zdát, že bychom tím získali například dokonale přesnou předpověď počasí, mnohem spolehlivější odhady vývoje klimatu nebo lepší návrhy technologií, od letadel až po spalovací motory. Získali bychom také hlubší pochopení celé řady dalších jevů, které se popisují podobnými matematickými modely. Možná by nás ale taková odpověď v některých ohledech nepotěšila. U velmi citlivých a nestabilních procesů může i nepatrná nepřesnost v měření vést po delší době k úplně jinému výsledku.

Jak vlastně vypadá takový matematický ‚pokus‘?

V principu je matematický pokus velmi levný. Většinou stačí tužka, papír a dostatek trpělivosti. Člověk si něco myslí, zkusí to dokázat, zjistí, že je to špatně, zkusí jinou cestu a ta je ještě horší. Nakonec se často vrátí k původnímu nápadu a zjistí, že na něm přece jen něco bylo. Matematický pokus je tak většinou série omylů, na jejímž konci člověk problému o něco lépe rozumí. Právě proto bývá matematika často mnohem kreativnější disciplína, než si lidé představují.

Když po měsících práce dokážete existenci řešení složité rovnice a publikujete ji, co se s tímto objevem děje dál? Jak moc sledujete tento ‚potravní řetězec‘ a vidíte někdy své rovnice pracovat v reálné praxi?

Dokázat existenci nebo vlastnosti řešení bývá většinou jen jeden krok v celém procesu. Přirozeným pokračováním je snaha tato řešení numericky simulovat a ověřit, že počítačové výpočty skutečně dobře aproximují to, co matematická teorie předpovídá. V ideálním případě pak přichází ještě srovnání s experimentálními nebo reálnými daty. Ten další „potravní řetězec“ většinou sleduji spíše zpovzdálí. Mám samozřejmě radost, když se ukáže, že výsledky, na kterých jsme pracovali, jsou užitečné i pro další výzkum nebo aplikace.

Máte bohaté zkušenosti z prestižních zahraničních pracovišť. Co byste si přál, aby český Matfyz převzal od zahraničních univerzit, a v čem jim naopak může jít příkladem?

Většinou učím analýzu a rovnice studenty matematiky a fyziky. Myslím, že silnou stránkou Matfyzu je, že studentům dává velmi pevný matematický základ a učí je přesně a logicky přemýšlet. Nároky jsou vysoké a studenti si odnesou opravdu velké množství znalostí. Když pak potkávám studenty v zahraničí, často mám pocit, že naši absolventi jsou po odborné stránce velmi dobře připraveni.

Pokud bychom si naopak měli něco osvojit od některých špičkových zahraničních univerzit, pak je to možná větší důraz na hledání souvislostí napříč obory, větší sebevědomí při prezentaci vlastních výsledků a schopnost diskutovat o svých nápadech i v situaci, kdy ještě nejsou úplně dotažené. V tom bývají čeští studenti často zbytečně opatrní. Také je důležité si uvědomit, že světová konkurence je dnes obrovská. Chce-li člověk uspět na mezinárodní úrovni, musí na sobě začít systematicky pracovat už poměrně brzy. Myslím si ale, že právě důkladnost, kritické myšlení a schopnost jít do hloubky jsou vlastnosti, kterými může Matfyz jít naopak příkladem i mnoha prestižním zahraničním pracovištím.

Váš projekt podpořený grantem ERC CZ se pokouší o velkou věc – vytvořit nový, univerzální matematický jazyk pro materiály, které stojí na pomezí kapalin a pevných látek. Klasická fyzika tyto dva světy historicky oddělovala. Bylo pro vás těžké přesvědčit hodnoticí panel, že rigidní hranice mezi ‚tečením‘ a ‚pružností‘ jsou už přežité a že matematika potřebuje takto radikální změnu paradigmatu? Co myslíte, že nakonec rozhodlo?

Začnu upřímně. Při osobním pohovoru se mi hodnoticí panel asi nepodařilo přesvědčit úplně, protože jsem nakonec získal ERC CZ a ne přímo ERC grant. Na druhou stranu samotný fakt, že projekt uspěl v silné mezinárodní konkurenci, beru jako potvrzení, že otázky, které řešíme, nejsou zajímavé jen z matematického hlediska, ale že se týkají velmi obecné třídy materiálů a modelů.

Nemyslím si, že by matematici studující pevné látky a tekutiny žili ve zcela oddělených světech. Naopak spolu často spolupracují. Historicky se však pro tyto materiály vyvinuly odlišné modely, metody i matematické nástroje, které vedou k poměrně odlišným teoriím.

Klíčovou myšlenkou projektu bylo vzít vážně skutečnost, že mnoho reálných materiálů se nechová ani jako ideální kapalina, ani jako ideální pevná látka. Navíc se jejich chování může měnit podle podmínek, ve kterých se nacházejí. Proto jsme do modelů zahrnuli takzvaná aktivační kritéria, která umožňují, aby materiál v určitých situacích změnil svůj způsob chování. Právě v tom je podle mě síla tohoto přístupu. Na jednu stranu dokáže přirozeně spojit jevy, které byly dříve studovány odděleně. Na druhou stranu vytváří řadu nových a velmi obtížných matematických problémů, protože musíme přesně popsat okamžik, kdy k takové změně chování dojde. Možná právě tato kombinace fyzikální přirozenosti a matematické náročnosti hodnotitele zaujala.

Ve vědě existuje fenomén zvaný ‚scooping‘ – situace, kdy roky pracujete na důkazu, ale těsně před publikováním vás o pár týdnů předběhne jiný tým z MIT nebo Šanghaje, čímž vaše prvenství zaniká. Zažil jste někdy takové mezinárodní závody s časem, kdy jste museli psát článek pod obrovským tlakem, abyste byli na světě první?

Osobně takhle vědu dělat neumím. Samozřejmě mám radost, když se podaří přijít na něco nového jako první, ale mnohem důležitější mi připadá kvalita výsledku než pořadí v cíli. Občas samozřejmě zjistíte, že na podobném problému pracuje někdo jiný a že jste vlastně v závodě, aniž byste se do něj přihlásili.

Na druhou stranu si myslím, že ve vědě často dochází k tomu, že se určitá myšlenka nebo problém stane zralým k vyřešení a nezávisle na sobě se k podobným výsledkům dopracuje více lidí. Proto nepovažuji za nejdůležitější být za každou cenu první. Mnohem důležitější je udělat práci pořádně.

A dnes už navíc člověk nemusí soupeřit jen s kolegy z MIT nebo Šanghaje, ale občas i s umělou inteligencí. To zní možná trochu děsivě, ale já jsem v tomto směru zatím spíše optimista. AI dokáže neuvěřitelně urychlit některé části práce, prověřit obrovské množství možností a za posledních pár let se posunula od generování textu k asistenci při skutečném matematickém výzkumu. To je vývoj, který by ještě před několika lety zněl jako science fiction. Přesto si zatím myslím, že největší výzvou není najít odpověď, ale přijít na správnou otázku. A v tom mají matematici stále určitou konkurenční výhodu.

Kdybyste měl založit ‚muzeum vědeckých kuriozit a slepých uliček‘, jaký historický omyl byste tam vystavil?

Upřímně, bylo by to obrovské muzeum, kam bych poslal snad každého člověka – a vědce obzvlášť. Jeho hlavním poselstvím by bylo, že mýlit se je nejen přirozené, ale ve vědě i nezbytné. Bez omylů se člověk nemůže posunout dál. Důležité je jen umět své omyly opustit ve chvíli, kdy jsou vyvráceny daty nebo argumenty.

Kdybyste mohl získat jednu superschopnost, aby vám usnadnila práci, která by to byla?

Asi bych chtěl umět se roztrojit. Jedno moje já by dělalo všechnu administrativu, psalo posudky, granty, odpovídalo na e-maily a chodilo na schůze. Druhé by mi dělalo pořádek v poznámkách, protože na to jsem opravdu hrozný. A to třetí by si konečně mohlo v klidu číst články, přemýšlet a dělat matematiku.

PROČ JE EXISTENCE STOLU MÉNĚ JISTÁ NEŽ EXISTENCE ELEKTRONU

Jan Fikáček

Richard Feynman jednou prohlásil s vtipem sobě vlastním: „Elektron je teoretický nástroj; je však při porozumění přírodě tak mimořádně účinný, že bychom téměř mohli tvrdit, že existuje.“

Asi jsem originálnímu Richardovu výroku přece jen přidal trochu šťávy, on větu napsal jemněji. Ale i tak jeho vyjádření dokumentují pochybnosti některých nejen fyziků o reálné existenci elektronu. Nejde pochopitelně jen o elektron, ale i o další částice jako neutrino, a tak trochu o celý mikrosvět.

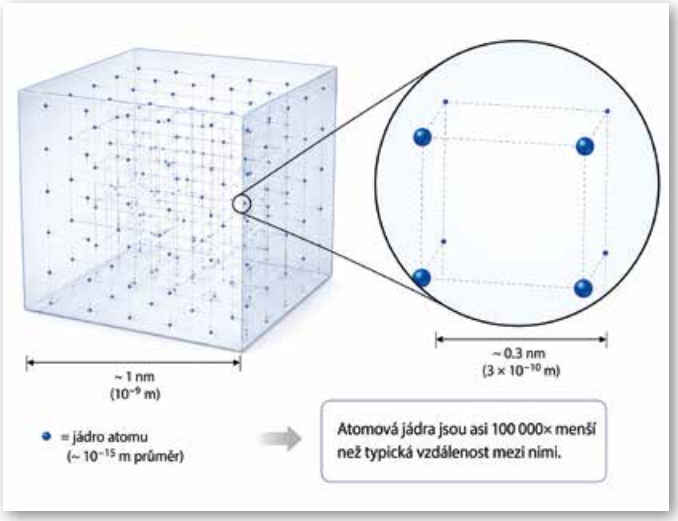

V květnu jsem přednášel na konferenci ERGOTu, revue pro filosofii a společenské vědy, o výkladech kvantové mechaniky. Diskuse byla inspirující. Padla tam také tato už klasická připomínka zpochybňující spolehlivost poznávání tohoto „vzdáleného“ mikrosvěta. Jde tu ale o vzdálenost poznávací, tedy epistemickou, ne prostorovou, tedy jde o měřicí obtíže a námahu, se kterou něco poznáváme. Zde konkrétně je tato vzdálenost způsobena velkým zprostředkováním složitými teoriemi s vydatnou matematikou a složitými měřicími a pozorovacími přístroji, jejichž pomalu děsivým vyjádřením je CERN.

Míním vás ale přesvědčit, že jistota existence například stolu před námi není o mnoho větší. Začněme tím, že ukážeme, jak složité je vidět stůl před námi. Stůl před námi, i když přejedeme po jeho hladkém povrchu rukou, nemá vůbec spojitý povrch. Ve skutečnosti se skládá z mnoha od sebe velmi vzdálených hmotných teček, jader atomů. Kdybychom jádro atomu připodobnili velikostí k basketbalovému míči, byl by v této metafoře první elektron obíhající jádro ve vzdálenosti několika kilometrů. Přitom jádro tvoří 99,95–99,98 % hmotnosti atomů.

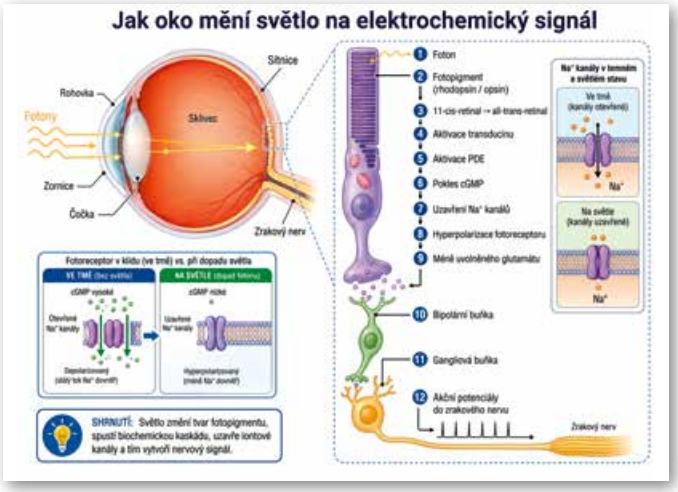
Stůl je tedy jedno velké prázdno. Jeho spojitost je dojem, který plyne z toho, že lidský zrak a hmat má velmi hrubý rastr. Uvědomme si, jak třeba rozžhavené železo září. Fotony světla jsou vysílány elektrony na atomových orbitech. Tedy v naší metafoře s basketbalovým míčem je jeden foton a pak několik kilometrů nic. A to my vidíme jako spojité těleso. S odrazem světla od chladných těles to není jiné.

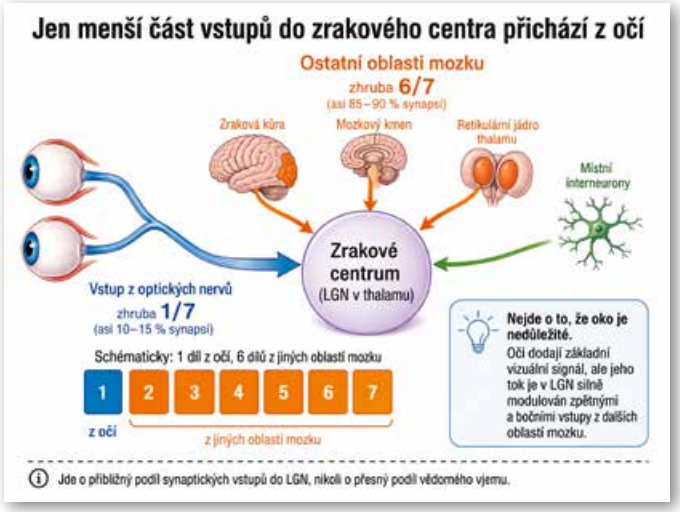
Dále, my stůl vlastně přímo nevidíme. Nevidíme ta atomová jádra ani elektrony atomů, ale jen jejich posly, fotony. Vlastně ani ty fotony nevidíme, protože ty se v oku mění

na elektrochemický signál neuronů poměrně složitým fyzikálně-chemickým procesem. Fotony v očních nervech neputují, ani si do oka nenacpeme celý stůl. A v očních nervech není žádná ucelená představa stolu. Tu musí teprve rekonstruovat mozek. Podobně jako když posíláme fotku mobilem, nemůže příjemce vidět na vlastní oči tuto fotku ve vzduchu, než se tento obrázek dostane na displej jeho mobilu. Mobil musí přijatý elektromagnetický signál složit v obraz.

Jak složité je ono „složení“ v mozku, o tom vypovídá fakt, že ze zrakových nervů při vidění stolu jde do zrakového centra jen asi sedmina informačního toku. Zbytek jde z jiných oblastí mozku, což vyjadřuje složitost oné rekonstrukce obrazu stolu v našem mozku. Navíc si uvědomme, že mozek vykreslí stůl v barvách, ovšem stůl sám takové barvy nemá. Barvy jsou jen „překlad“ informací o frekvencích stolem vysílaných fotonů do jiné „řeči“, které rozumí náš mozek. Kdyby dostával přímo ony frekvence, nerozuměl by ničemu.

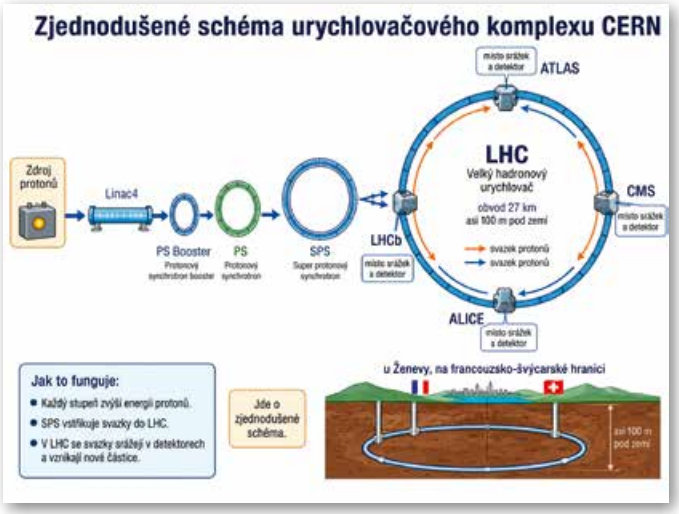

A v tomto rozboru by se dalo pokračovat dál, třeba poukázáním na optické klamy, tedy chybu mozku při zpracování informací. Nehledě na značné optické vady oka samotného, které musí korigovat mozek. Když to shrneme, jsou naše smysly, třeba právě zrak, „přístrojem“ velmi nekvalitním s velmi malým rozlišením. Proto jsme ostatně vymysleli všechny ty mikroskopy a dalekohledy. A algoritmy, které v našem mozku skládají obrazy okolního světa, nemáme vůbec pod kontrolou. Vznikly totiž podvědomě v našem dětství a nikdo moc netuší, jak vlastně fungují.

A teď tento proces srovnejme s procesy, kterými poznáváme mikrosvět. A vezměme si náš nejlepší umělý „smysl“, urychlovač v CERNu. Zatímco mozek skládá obraz neznámými podvědomými algoritmy, představy o částicích v detektorech CERNu zpracovávají superpočítače, jejichž strukturu i algoritmy jsme vědomě stvořili. Známe je a neustále je zdokonalujeme, což u našeho zraku a mozku moc nehrozí. Také největší „mikroskop“ na světě, CERN, má mnohem a mnohem větší rozlišení než naše oko. A tento „smysl“ je také sestrojen vědomě. Zatímco fyziologie oka vznikla evolucí bez naší vědomé kontroly. A musíme ji často korigovat brýlemi.

Součástí rekonstrukce vlastností částic jsou opravdu složité teorie, jako je kvantová mechanika, kvantová teorie pole, teorie relativity, standardní model částic. Ty vytváří, ověřují a zdokonalují tisíce a tisíce těch nejchytřejších lidí na planetě. Samozřejmě zcela vědomě jsou taky kontrolovány ony překlady „smyslu“ zvaného CERN z původních dat do závěrečné vizuální podoby či teoretického popisu částic, jejich vlastností a chování.

Když to shrneme, skoro bych řekl, že naše představa o elektronu je spolehlivější než naše představa o stolu před námi. Ta totiž vznikla nevědomě a člověk ji přijal už jako dítě bez kritického přemýšlení a je pro něj tak intuitivní, že nepochybuje o její věrnosti a správnosti. Je to ale jen zažraný zvyk. A to už se vůbec nepouštíme do úvah, že realita všedního dne je v podstatě jen přirozená virtuální realita.

VÍTÁME NOVÉ ČLENY!

Nikita Bavorová, Žofie Bomberová, Zuzana Burdová, Ema Bydžovská, Debora Cibulková, Marek Černý, Adam Dvořák, Alex Dvořák, Sofie Jana Ernestová, Vojtěch Fišer, Jonáš Folejtar, Veronika Gajdušková, Matyáš Horák, Vojtěch Jantač, Matias Jelínek, Pavel Knotek, Šimon Kracík, Erik Kratochvíl, Jan Kuchařík, Lukáš Liberda, Ervín Monski, Oliver Mora, Etela Neier, Veronika Palacká, Blake Parker, Taylor Parker, Ondřej Pechar, Josefína Hedvika Pilná, Lucie Reková, Mikuláš Slatinský, Vincent Soukup, Beata Streublová, Miroslav Střihavka, Daniel Toman, Nhat Nam Tran, Eleanor Vedral, Jakub Veselý, Lea Vodičková, Minh Hieu Vu, Klaudia Wałachová, Vladyslav Yeroma.

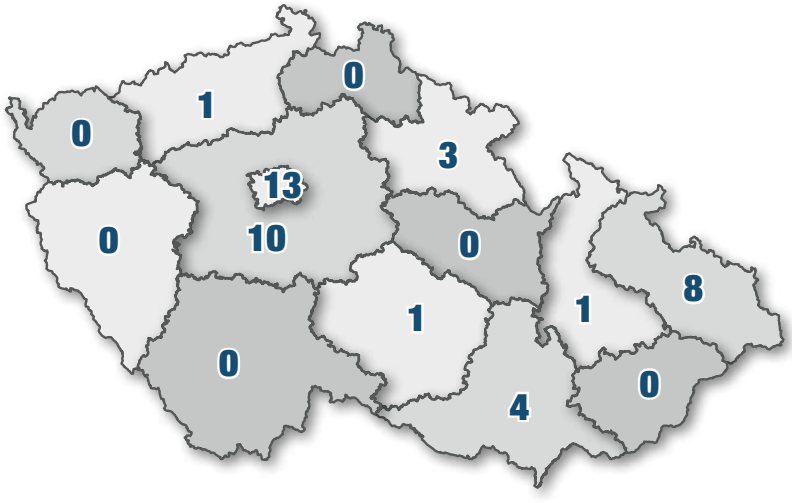

FOTO: CELOSTÁTNÍ SETKÁNÍ V KRASKOVĚ

foto: Anna Bártová, Tomáš Blumenstein, Jana Elbelová, Jana Havlová, Michaela Jánošková, Lucie Měchurová, Kristýna Mothejzíková, Jakub Vágner

Setkání v Kraskově vyjádřené krycími jmény; Kristýna Mothejzíková

IPUFMLSBTLPW
MENSA
ČESKO

TICHÝ VEČER S POLÁRNÍ ZÁŘÍ

Eliška Anna Kubičková, foto: Zuzana Hubinková

Na slavnostní zakončení jubilejního 10. ročníku soutěže, kterou pořádá SIG Literární tvorba od roku 2015, jsme se dlouho a pečlivě připravovali. Součástí akcí k výročí bylo vydání výpravného sborníku s texty téměř šedesáti autorů. Čekali jsme vyšší účast, protože z počtu 145 soutěžících vzešlo více než padesát oceněných. Na slavnostní večer s křtem sbírky, autorským čtením a hudebním programem se přihlásilo kolem třiceti účastníků. Hodně z nich byli žáci a studenti, které doprovází rodiče a učitelé, ovšem i dospělí s sebou mívají společnost. Proto jsme rezervovali celou kavárnu Ad Astra, která je v malebném místě v Praze Podskalí centrem podobných kulturních akcí. Počítali jsme s účastí více účinkujících i hostů, ovšem nepředpokládali jsme, že jich přijde sto. Dosud nejvyšší účast 50 účastníků na akci v Salmovské literární kavárně z roku 2022 tak byla překonaná dvojnásobně.

Stejně jako tehdy jsme měli problém s nedostatkem místa. To se podařilo z větší části vyřešit donesením židlí z venkovního posezení. I tak někteří účastníci strávili většinu programu ve stoje, případně nepohodlným sezením na parapetu. Program však tyto nečekané okolnosti nenarušily. Postupně proběhly dva bloky autorského čtení úspěšných soutěžících a dva bloky vystoupení mladé talentované zpěvačky Anny Amelie Keltnerové. Je jí teprve sedmnáct let a kromě toho, že výborně zpívá ve velkém rozsahu, umí vystupovat jako profesionální umělkyně. Věnuje se hudbě ve stylu retro z 30. a 40. let a také písním legendárních zpěvaček.

Zazněly hity z repertoáru Hany Hegerové, Judity Čeřovské nebo Marty Kubišové. Amelie skvostně zazpívala slavnou píseň z repertoáru Věry Špinarové Jednou se vrátíš na melodii z filmu Tenkrát na Západě. Po pokřtění sbírky nám představila překvapení večera, což byl zpěvák Nikolas Put, který má v oblibě zejména písně Karla Gotta. I když říkal, že ho nechce napodobovat, tak naši největší legendu populární hudby připomínal hlasem i interpretací a jeho ukázka vystoupení sklidila velký ohlas.

Samotné předání cen bylo celkem dobrodružné. V množství mensovních tašek s diplomy a dalšími odměnami jsme v několika lidech vždy chvíli hledali tu správnou, přestože jsme si je před začátkem seřadili podle témat a věkových

kategorií. Ve čtení vystoupilo hodně soutěžících, nicméně dostalo se i na hosta, což byl kolega z Mensy a člen soutěžní poroty Pan Omen. Na závěr vše zakončila hudebním vystoupením naše úspěšná soutěžící a od loňského roku také členka poroty, básnířka, skladatelka, kytaristka a písničkářka Viola Jíchová. Spolu s kolegou Petrem Suchanem zahráli několik skladeb ve stylu folk & country. Je jen škoda, že většina účastníků v době jejich vystoupení již nebyla přítomná. Mnozí přicestovali z velké dálky a spěchali na své spoje. Moc nás těší, že několik z přítomných hned na místě projevilo spokojenost s organizací akce s tak velkým počtem účastníků. My bychom všem autorům a hostům rádi poděkovali za velmi příjemnou atmosféru, kterou zde vytvořili. Naše poděkování patří také zaměstnancům kavárny, kteří nám vyšli vstříc a zvládali vše s přehledem.

Na místě jsme také rozdávali pozvánky do dalšího ročníku. Můžeme prozradit, že se bude soutěžit v kategoriích próza a poezie na téma Cesta k sobě. Podrobnosti a přihlášky jsou na stránkách SIGu **mensa.click/sig-lit**.

BESEDA S MARTINOU BITTNEROVOU

Eliška Anna Kubičková

V rámci akce Týden SIGů uspořádal SIG Literární tvorba besedu se spisovatelkou, lektorkou a badatelkou Martinou Bittnerovou. Na akci byla zamluvená klubovna Mensy v budově ČVUT CIIRC v Dejvicích. Paní Bittnerová se zde jako host necítila příliš dobře, říkala, že je zvyklá na otevřené prostory například knihoven. Trochu ji děsilo, že potřebuje čipovou kartu pro otvírání dveří. Když beseda začala, tak se její obavy rozplynuly jako ranní mlha a strávili jsme příjemnou hodinu s jejím vyprávěním a ukázkami z četby.

Martina Bittnerová se věnuje psaní poezie, prózy, a to jak beletristické, tak badatelské, besedám pro školy a pro veřejnost a veřejným vystoupením na autorských večerech. Několikrát byla hostem literárních programů naší skupiny. V badatelské práci se zabývá slavnými i méně známými osobnostmi z doby národního obrození. Jejich osudy přiblížila v knihách, jako jsou Utajené životy slavných Čechů, Utajené životy slavných Češek, Lásky Boženy Němcové a další. Na základě vlastní zkušenosti napsala knihu Můj život s gamblerem, podle níž byl natočen film oceněný na několika festivalech.

Martina chtěla setkání pojmout jako besedu, a také na začátku požádala o pokládání otázek. Hned na první dotaz týkající se jejích spisovatelských začátků vyprávěla tak poutavě, že nikomu ani nepřišlo, že již pokročila doba a vyčerpali jsme většinu vyhrazeného času. Řadu věcí, které zmínila, jsem slyšela poprvé, přestože se známe více než deset let. Třeba to, že když cvičila na stroji při nudné přípravě do předmětu Technika administrativy, si začala vymýšlet vlastní příběhy, které psala místo opisování budovatelských textů z učebnice. Profesorce, která kontrolovala úkoly, se povídky líbily, což mladou autorku povzbudilo. Již s tvorbou ze střední školy vyhrála některé literární soutěže. Velmi hezky také popsala přístupy autorů k tvorbě na příkladu básníka, režiséra a dramatika Jaroslava Kvapila a spisovatelky Růženy Svobodové. Nicméně přeci jen došlo i na další dotazy, takže jsme se dozvěděli, že k historickým osobnostem se dostala přes zájem o Boženu Němcovou, vyprávěla o tom, jak ji pronásledovala badatelka, která měla pocit, že když Martina napsala knihu o stejné osobnosti, jakou se zabývá ona, připraví ji tím o práci, a byl čas i na přečtení ukázky o životě Viktorky ze slavné Babičky. Milé překvapení nás čekalo přímo v klubovně – na konci akce se jedna z návštěvnic, jménem Johana Riegrová, představila jako potomek Riegra a Palackého, což dokreslilo atmosféru doby českého národního obrození, do níž nás poutavým vyprávěním Martina Bittnerová zavedla.

Hlavolamy v Brně se SIG Věda, Stanislav Wolf

Hlavolamy na ZŠ Masarova v Brně, Stanislav Wolf

DO TAJEMNÉHO PODZEMÍ HRADU ŠPILBERK

Stanislav Wolf

V rámci společné exkurze do kasemat hradu Špilberk v Brně jsme prozkoumali tajemné podzemí, které ukrývá nejen zajímavou historii, ale také příběhy spojené s jedním z nejobávanějších vězení rakouské monarchie.

Prošli jsme se historickými chodbami, prohlédli jsme si vězeňské cely i zrekonstruované vybavení, jako jsou pryčny, kamna a kuchyně. Zaujala nás také telefonní ústředna z období druhé světové války, kterou zde zanechala německá armáda.

Dozvěděli jsme se, že přestože ve vězení skutečně panovaly velmi kruté podmínky, ne všechny tradované příběhy odpovídají historické skutečnosti. Některé legendy si údajně vymyslela místní vojenská posádka, která se potýkala s nedostatkem peněz na provoz hradu i na vlastní živobytí. Prohlídky hradu pro ni představovaly významný zdroj příjmů, a tak se tajemné a děsivé příběhy staly lákadlem pro návštěvníky.

Během exkurze jsme tak nejen poznali pohnutou historii Špilberku, ale také jsme zjistili, jak se skutečné události postupně prolínaly s legendami. Odnesli jsme si řadu zajímavých poznatků a společný zážitek z místa, jehož minulost je stejně fascinující jako jeho tajemná atmosféra.

JAK JSME OBJEVOVALI SVĚT INOVACÍ NA MAKER FAIRE

Stanislav Wolf

Jako skupina členů Mensy jsme vyrazili na brněnské výstaviště BVV, kde jsme uspořádali společné setkání na festivalu Maker Faire. Čekal nás svět plný kreativity, vynálezů, moderních technologií a nápadů, které ukazují, jak může vypadat budoucnost.

Součástí našeho programu byl také workshop OMG Robotics: 3D tisk pro každého. Seznámili jsme se s principy 3D tisku a vyzkoušeli si, jak se z digitálního návrhu stává skutečný předmět. Nechybělo ani 3D kreslení a praktická práce s 3D tiskárnou. Nejlepší na tom bylo, že jsme si na konci workshopu mohli odnést vlastní 3D výtisk.

Společně jsme tak strávili čas nejen poznáváním nových technologií, ale také sdílením zkušeností, inspirace a radosti z objevování. Maker Faire nám připomněl, že dobrý nápad může být začátkem něčeho velkého – a že učit se nové věci může být zábava v každém věku.

VLADISLAVSKOU SILESIANKOU V LETOŠNÍM BABÍM LÉTĚ S POLSKÝMI PŘÁTELI

Václav Kristl

V sobotu 17. října 2026 jsme se opět společně s přáteli z Polska vydali na další příhraniční polské rozhledny a vyhlídky zařazené do trasy Silesianka. Navázali jsme tak na putování loňské po rozhlednách ratibořských a také na několik putování po rozhlednách českých. Sraz účastníků byl nedaleko obce Chalupki v oblasti meandrů řeky Odra.

Nad meandry stojí krásná dřevěná rozhledna se zhruba stovkou ocelových schodů. Nabízí krásné výhledy na řeku Odru a na celé příhraničí. Do dálek na hory na Moravě moc vidět nebylo, bránil v tom vzdálený opar. Cestou zpět na parkoviště jsme se ještě od místních traktoristů dozvěděli, co to všude kolem roste, a ona to byla řepka. Známe ji v jejím jarním a žlutém provedení a zde se nám zamaskovala do zelena.

Od Chalupek jsme se přesunuli k městu Vladislav Slezský (mnou volně přeloženo), v jehož extra- a intravilánu se nacházela naše další zastavení. Prvním z nich byla Romantická nebo někdy také nazývaná Rytířská bašta na kraji tohoto města. Je postavena v historizujícím duchu druhé poloviny 19. století (1867–1868) a po rekonstrukci v nedávné době opět vypadá jako nová. Je dnes sice trochu schovaná v zeleni, ale směrem na město je výhled pěkný – i pomocí zde osazeného dalekohledu. Podél schodiště je instalováno několik obrazů a historických předmětů, takže výstup je i tak trochu vzdělávací.

Daleko více vzdělávací ovšem byla naše příští zastávka v místním městském muzeu umístěném v klasicistní budově Dietrichsteinského zámku, kde můžete vidět velmi zajímavé stálé i dočasné expozice. Dietrichsteinové jsou spojeni i s českou historií, byli například pánové na Mikulově, kde po sobě zanechali mnoho památek. Muzeum se věnuje hlavně historii, ale v nejvyšším patře najdeme Zónu objevování, což je moderní interaktivní výstava, která potěší zejména děti. Mohou tady totiž na všechno sahat a vyzkoušet si různé fyzikální zákony a zajímavosti. Ale je přínosná a zajímavá i pro dospělé. Vstup je do celého muzea zdarma.

Po všech těch pochůzkách a atrakcích nás přepadl pořádný hlad a zamířili jsme proto na oběd do Ostrawy. Nebylo to daleko, jen nějakých 500 m, ale v restauraci s tímto jménem jsme opět vyzkoušeli některá polská jídla, a hlavně jejich překvapivé kombinace.

Po nasycení těla jsme udělali i tečku za nasycením ducha. Navštívili jsme vyhlídku (nakonec ne rozhlednu ani věž) v městečku Mszana, které je v podstatě součástí Vladislavu Slezského. Zde je k vidění dvoupatrová platforma umožňující výhledy do okolí. Jsou zde také osazeny informační panely a pro sportovce cvičicí stroje.

A tím naše putování skončilo. Rozloučili jsme se s polskými přáteli, pochválili si počasí, které nám přálo, a vydali se k domovu. Já jsem si ještě užil jízdu po polské dálnici A1, která je bezplatná a nájezd byl kousek od Mszany. A to už byl opravdu konec.

foto: Tomáš Blumenstein, Dalibor Dvořák, Jana Elbelová, Antonín Mička, Štěpán Šmahel, Eva Štichhauerová, Petra Švamberková, Dita Tarbajová

FOTO: ZA ZATMĚNÍM SLUNCE A DO PYRENEJÍ

MENZIES

Mensa World Journal

From the ExComm: Business or pleasure? BOTH!

Eivind Olsen, Director of Development. Převzato z Mensa World Journal, 11/26, č. 166.

Bergen Flesland Airport was buzzing. The plane had landed, people were moving around, picking up their luggage, and I was writing on what would eventually become this article while I waited for my bag to arrive so that I could go home in the middle of the night after being away for six days. I was nearly home, after participating in the annual International Board of Directors (IBD) meeting for Mensa International. This year the meeting took place in Bucharest, Romania - the same city that hosted the 2024 European Mensas Annual Gathering (EMAG). In total, around six hundred people signed up this year, making it into an enormous event. The organisers had scheduled several fun and interesting social activities which the participants could take part in.

Business

The IBD consists of five International Elected Officers, and close to fifty representatives from more than forty countries - in addition to MIL office staff. Some volunteers were also invited to take part in the meeting. Nine of us are members of the Executive Committee (ExComm), and we started by having a full-day meeting on Thursday, while most of the other guests were arriving in time for the "ice breaker" event that evening. The IBD meetings ran from Friday to Sunday, which meant that the IBD (which ExComm is also a part of) couldn't join the rest for the social activities during those days - we were there to work. Our staff (Ashley and Fiona) were crucial to ensure the meeting went smoothly, including voting, taking the minutes etc. This would not have been possible without their help!

As for the meeting itself: there were several items on the agenda. Presentations were held. Motions were made, discussed, amended and voted on. Some of the motions passed, others failed. Some were quick and easy, while others took a lot more time and effort. By the time this article is printed, you'll probably be able to read the various motions and decisions that were made, as the minutes of the IBD meetings (and of the ExComm meetings) are published on the members-only part of the Mensa International website.

The annual physical IBD meeting is the largest expense for Mensa International, so why do it this way instead of doing it all online? The physical meeting gives the participants an opportunity to discuss the topics at hand in a very different way than it would have been if it was done completely online. Numerous discussions took place during coffee breaks – discussions that wouldn't have happened in the same way if the coffee break was done virtually, and where the participants just muted their microphone and went to their own coffee machine.

We usually invite one or two representatives from Emerging Mensas (EM) or Provisional National Mensas (PNM), and this year the invitees were Seikei Cámara (chair of Mensa Perú) and Sofya Fedkina (member of the Mensa Cyprus committee). They were participating actively in the IBD meeting, asking questions and giving good comments on matters that were discussed. Being there in person allowed them to connect with people from a large number of countries. I'm really thrilled by how active they were!

Pleasure

The majority which did were not stuck in three (or four) days of meetings could choose from a large number of activities during the day. When the evening came, the groups could join up and be social together. Some would find a place where they could sing karaoke, others would look for a nearby bar, and some would just look for a place where they could sit down and talk with friends, some of whom they hadn't seen in a while, and some which they met for the first time. If I were to guess, I'd say the common theme is to kindle and nurture that human connection, bringing us all closer together.

Business AND pleasure!

The opportunity to meet with so many brilliant people is precious! The downside is of course that the day only has 24 hours, and some of those need to be spent on sleeping, to increase the chance of making it through the entire event without being completely exhausted in the end. Now that we're all back home, it's time to work on the results from the meeting, as well as the other backlog that has been piling up.

Until next time! Floreat Mensa!

Foto: IBD 2026

Hurghada
Hurghada, Egypt
ISIGADVENTURE
since 2025
IQ ON HOLIDAY
Sign Ups Open on
ISIGadventure.org
DECEMBER 27 - JANUARY 3
NEW YEAR'S
ON A BEACH!
HURGHADA, EGYPT
RED SEA COAST

Silvensa 2026:
Let's celebrate New Year in Bergen, Norway!

Silvensa orga-team. Převzato z Mensa World Journal, 11/26, č. 166.

Mensa Norway invites you to five unforgettable days in Bergen, from 28th December 2026 to 1st January 2027. At the western edge of Norway, surrounded by mountains, fjords and winter skies, one of Europe's most atmospheric cities is preparing to welcome Mensans from around the world.

Join us in Bergen for Silvensa 2026 – and begin the new year somewhere extraordinary. Registration and programme information on the official Silvensa website **2026.silvensa.org**.

Silvensa is the international Mensa New Year's celebration: five days of friendship, adventure, laughter, discovery, and just the right amount of intellectual chaos. This year, our story unfolds in Bergen. Historic, colourful and wonderfully walkable, Bergen combines UNESCO-listed wooden alleyways and lively harbour streets with mountains rising directly from the city centre. Here, you can spend the afternoon overlooking a winter landscape from Mount Fløyen, then return to warm lights, cosy pubs and conversations that continue long after midnight.

We got you a great deal for accommodation, and that lovely hotel is indeed in Norway, within a walking distance from New Year party venue, though you could never tell that based on prices.

Come to reunite with old friends and discover new friendships in the most unexpected places. Explore the city, experience Norwegian traditions, join quizzes and workshops, play board games or simply settle into a corner with fascinating people and see where the evening takes you. Whether you are a social adventurer, a curious traveller, a playful brain, or all three, Silvensa offers the freedom to create your own experience.

And at the heart of it all awaits a New Year's Eve unlike any other. For one spectacular night, Galleri Nygaten will become the setting for our Masquerade Ball. Historic architecture, candlelight and world-class art will surround an evening of music, masks, dancing and celebration. Enjoy a standing buffet, raise a glass of sparkling wine at midnight, and welcome 2027 in a venue made for unforgettable stories. Just look at this unforgettable venue **gallerinygaten.no**!

We would like to thank organisers of previous Silvensa in beautiful Milano by posting this cheerful photo from the party. (credits BérAngère & Thomas)

Open call for sub-editors of the Mensa World Journal

Editorial staff of the Mensa World Journal. Převzato z Mensa World Journal, 11/26, č. 166.

Mensa World Journal is growing, expanding and is taking on larger projects for jubilees, anniversaries and much more.

We are currently a four-person team. Our dear Features editor, Taryn, has decided to shift the focus from the magazine to herself and her beloved family. A rational, human decision. We thank Taryn for her years of service in the MWJ and hope she returns from time to time with an interesting topic, or one day returns as a sub-editor.

We are looking to expand our horizons and include news and people from all over the world. It is our goal and vision to nurture the minds of our readers and to provide content worth reading.

We are always looking for stand-alone articles by themselves but would love to open the possibility for more columns to be a constant occurrence in our magazine.

Fashion, architecture, technology, giftedness, cars, planes, video-games... The list is endless. Whatever is your main topic of interest and are able to produce an article on at least once a month, we would warmly welcome you to our team.

John, Susan and Christine are all amazing people and working with them as editors made me realise how easy being an editor is when a team of wonderful and smart individuals works together to create something beautiful and incredibly useful.

Therefore, we invite you to think on this topic. Consider being a sub-editor for Mensa World Journal. If you would like to discuss this, reach out via **mwjeditor@mensa.org**.

Share your interests. We know you have them. Let the Mensa World read what you have to say and show them your feelings on topics that warm your soul.

Currently looking for columns: Features, Fashion, Art, Books (or Literature), Music, Architecture (or Interior design), Technology & potential others. If you have more ideas, please reach out and enquire.

There is no deadline. Anytime you read this, reach out and inquire about joining us. We are excited to meet you!

Zuzana Kořínková

ROZHOVOR: O BUBNOVÁNÍ, NASLOUCHÁNÍ A HLEDÁNÍ SPOLEČNÉHO RYTMU

Jak dostat do rytmu člověka, který je přesvědčený, že žádný nemá? S facilitátorem Adamem a s Eliškou, která mu pomáhá s organizací skupinových bubnování, jsme si povídali o tom, jak je možné řídit skupinu beze slov, co může společné hraní přinést pracovnímu týmu nebo proč je někdy těžší sehrát pět lidí než padesát.

Co je na společném bubnování vlastně zajímavé? Proč by si člověk měl jít zabubnovat?

Adam: Myslím si, že dneska jsme hodně odříznutí od reálného fyzického světa. Sedíme u počítače, nakupujeme přes počítač, pracujeme přes počítač. Fyzický kontakt je hodně oslabený. U bubnů se ale tělo hýbe – lidi mlátí rukama do bubnů, můžou tančit, nekoukají do monitoru, neřeší myšlenkami nějaký úkol. Dělají něco, co je víc spojené s tělem, intuicí, ostatními lidmi a skupinou.

Hudba je silný nástroj sama o sobě – ale když ji neposloucháte jen pasivně, a sami ji vytváříte, je to úplně jiná úroveň.

Eliška: Za mě je to takový návrat ke kořenům. I návrat dovnitř sebe. Adam bubnování vede tak, abychom se všichni sehráli, aby všichni spolupracovali, a to nám dneska hrozně chybí. Hodně lidí pracuje samo doma nebo hodně individuálně a ta souhra a naladění se na další lidi je hrozně příjemný pocit.

Stejně jako zjistit, že to, co dělám, zní dobře.

Jak takové facilitované bubnování vypadá? Když to není výuka konkrétní skladby, co tam vlastně lidi dělají a co děláš ty?

Adam: Za mě je smyslem facilitování najít co nejjednodušší cestu, jak co nejefektivněji dosáhnout výsledku. A mým cílem je dosáhnout chvíle, kdy se z jednotlivců stane skupina, společně v přítomném okamžiku něco vytváří a každý do toho dá to nejlepší, co má.

Mám přitom zkušenost, že čím míň slov, tím líp. Dokud mluvíme, tak nebubnujeme. Navíc když mluvím, tak to obvykle lidi nutí zbytečně moc přemýšlet – co jsem tím přesně myslel, jestli to dělají správně... Komunikace tedy probíhá převážně neverbálně, když na to přijde, můžu celé bubnování udělat bez jediného slova. Signály si skupina osvojí rovnou během bubnování, aniž bych je cíleně školil, a během pár minut už se dokážou ztišit, zesílit, přestat hrát, znovu se připojit... Někdy nechám chvíli hrát jen část kruhu, někdy třeba jen perkuse, jindy jen basové bubny… Stejně tak když někde něco drhne, není většinou potřeba nikomu adresně říkat, že hraje špatně – stačí chvíli nechat hrát jen část, a když se pak zbytek připojí zpátky, má se už o co opřít.

Nejlepší okamžik je, když pak vidím, že lidi už nekoukají na mě, nečekají na signál, ale sami slyší, co se děje, a do toho přidávají sami za sebe – to je ono, tam se chceme dostat.

A co když někdo přijde s tím, že rytmus nemá, nebo se bojí chyby?

Eliška: To je úplně běžné, hlavně na objednaných akcích, kde je velká směs lidí. Ne každý se chce v tu chvíli zapojit, jsou tam lidi, kteří mají pocit, že nemají rytmus… A v tom je skvělý Adam, že dokáže z každého vytáhnout to, co mu jde. Ne každý musí bubnovat. Někdo dostane chrastítko, někdo rolničky. A strašně často jsou pak účastníci překvapení, že to dokázali a že to znělo dobře.

Adam: Já rád říkám, že chyby neexistují, existují jen okamžiky učení. Pracuji vždycky s tím, co mi konkrétní skupina dá, každá má svoji dynamiku a svoji rychlost. Ti lidé často bubnují úplně poprvé – není cílem, aby bubnovali dokonale, ale hlavně aby byli v tu chvíli přítomní a aby se soustředili. Myslím, že je přitom důležité, aby cítili, že to mám pevně v rukou a vím, co dělám, pak je pro ně snazší do toho opravdu jít.

Může jedna nebo dvě hodiny bubnování opravdu něco udělat s týmem, kterému spolupráce normálně moc nejde?

Adam: Neexistuje žádný program, který by po úplně první zkušenosti udělal nějakou výraznou změnu. Nicméně ten samotný prožitek může lidem dát první vhled, že spolupráce je možná – přestože mají v práci spory nebo jim to úplně nejde, jak by mohlo.

Když se zaměří na úplně jinou činnost a odstraní se slova a témata, která obvykle řeší, odpadne tím to, co jim normálně v komunikaci překáží. Najednou všichni pracují na jedné věci – společném rytmu a souhře. Dostanou první prožitek toho, jaké to je úspěšně spolupracovat. A když ten prožitek mají, tak už vědomě i podvědomě vědí, k čemu se můžou přiblížit. To se pak dá aplikovat na realitu

v práci a třeba to i dál rozvíjet koučinkem, ale to už je nadstavba.

Ideální stav je, když daná skupina bubnuje opakovaně, pak se dá pozorovat nějaký posun. Tohle bych chtěl dělat víc třeba se sportovními týmy. Intuitivní spolupráce v bubnování se totiž může přenášet do intuitivního napojení hráčů mezi sebou. U firemního kolektivu se to promítne do komunikace. A místo soupeření a soutěživosti se pěstuje spolupráce.

Eliška: Teambuildingy můžou být hodně různé – podle konkrétního zadání. Někde chtějí jít víc do hloubky a víc pracovat s kolektivem, jinde naopak chtějí lehčí zábavnou variantu, při které se lidi hlavně pobaví a odreagují. A obojí je v pořádku.

Adame, jak ses k facilitaci vlastně dostal?

Adam: Myslím, že jsem se pro to narodil – spojuje se v tom jak to, co umím, tak to, co mě naplňuje. K bubnování jsem se dostal nejdřív jako asistent člověka, který podobná bubnování vedl, a postupně jsem se stal lektorem. Ta firma se po čase rozpadla, ale já jsem hledal kořeny přístupu, který jsme používali, a zjistil jsem, že jsme doteď pracovali jen s malou částí toho, co daný systém nabízí, a ponořil jsem se do toho hlouběji.

Můj učitel je Arthur Hull. Je to už starý pán z Kalifornie, který jako mladý strašně rád bubnoval. Jenže mezi profesionálními muzikanty mu vadilo, kolik je tam pravidel – a mezi volně bubnujícími hippies zase to, že často sice začalo vznikat něco krásného, ale někdo to rozbil tím, že si jel svou bez ohledu na zbytek. Tak hledal způsob, jak ty dva světy spojit. Za vytvoření tohohle konceptu k němu mám obrovskou úctu. Za desítky let kolem toho vznikla celá filozofie a celosvětová síť facilitátorů – Village Music Circles.

Absolvoval jsem několik nezávislých školení, mám certifikáty z kurzů a mentorských programů a prostřednictvím svého projektu Adamovy bubny se to snažím rozvíjet tady v Čechách.

Říkal jsi, že na facilitaci je malá skupina paradoxně náročnější než velká. Proč?

Adam: Standardní způsob facilitace, který jsem se učil, funguje dobře od nějakých dvaceti lidí výš. Tam můžu chodit doprostřed kruhu a vést to hodně pantomimou, rukama a tělem. Dělat ale na pět lidí to samé jako na padesát je jako vzít si megafon a křičet lidem do obličeje. Takže u malé skupiny jsem si musel najít vlastní způsob.

Také když na chvíli vypadne jeden z padesáti lidí, nepoznáte to – zato ve skupině pěti lidí je každá změna hned strašně slyšet a každý jednotlivý nápad nebo problém se projeví. Zároveň se ale dá jít mnohem víc do hloubky.

Rozsah mám přitom od nějakých pěti lidí do skoro neomezeného počtu – už jsem dělal i skupinu 881 lidí.

Ve školách a školkách pracujete s hodně různými dětmi. Jak se liší malé děti a puberťáci? A nevadí některým dětem hluk?

Eliška: Ve školce je to rozhodně větší humbuk. Když děti vidí bubny, tak se do toho prostě vrhnou. I tam se to ale po chvíli dokáže sehrát, jen je to trochu jiný princip. Adam na to jde víc přes hry, k bubnům se přidávají perkuse i zpívání. Děti jsou skvělé v tom, že se ještě zpívat nebojí. Když dospělákům řekneš „teď si něco zazpíváme“, tak zblednou. Děti prostě začnou.

Jasně, kolem třinácti už přichází stud a takové to „ježiš, to je trapný“. Ale hodně záleží na kolektivu. Třeba jsme dělali bubnování na jedné waldorfské střední škole a tam jsme na trapnost skoro nenarazili. Ten kolektiv byl zvyklý se projevovat a sdílet.

Pro děti, které jsou citlivější na zvuk, už vozíme i tlumicí sluchátka, protože někdy chtějí být součástí, ale je toho na ně moc. Někdy pomůže i zapojit je o něco později, protože začátek, než tam Adam

vstoupí a sehraje to, bývá nejchaotičtější – děti vidí bubny a mlátí do toho hlava nehlava. Pro citlivější dítě je tak někdy lepší tuhle chvíli vynechat.

Adam: Moje srdcová záležitost jsou děti, které jsou nějakým způsobem jiné nebo mají handicap. Hodně jsem bubnoval třeba s autisty. Takové děti přitom většinou nevidím jako náročné – beru to tak, že když má někdo někde ubráno, tak má někde jinde přidáno. A já se vždycky snažím najít to, kde má přidáno, a zvolit cestu, která mu sedne.

Co lidi na bubnování nejčastěji překvapí – ať už ve firmách, na veřejných bubnováních nebo jinde?

Adam: V první řadě to, že jdou bubnovat. „My jsme čekali školení.“ „Jé, bubny.“ „My budeme bubnovat? Jako fakt?“ Takové reakce slýchám často. A pak: „No tak to jsem teda zvědavej.“ A pak jsou většinou překvapení z toho, co dokázali společně vytvořit.

Často je překvapí i síla prožitku, obzvlášť u zvukové masáže. Člověk si lehne doprostřed a hraje pro něj deset, dvacet nebo několik desítek lidí. Je to úplně jiná intenzita. Ale hloubka toho prožitku je vždycky taková, jakou si kdo dovolí. Je úplně normální, že člověk zůstává v hlavě a nepustí ho to. Ta cesta může být u každého různě dlouhá.

Eliška: Na veřejné bubnování jde člověk většinou už s tím, že ho to zajímá. Někdo se chce ponořit víc do sebe, někdo jde za zvukem bubnů, někdo to bere jako psychohygienu. Celkově ten nástroj lidi láká – je to prostě takové kmenové, pudové. Člověk do toho bouchá a jde to. A nejvíc překvapivé je to právě pro ty, kdo nepřišli cíleně. Pamatuji si jedno bubnování se seniory. Vysvětlovali jsme princip zvukové masáže a vedle mě si paní šeptaly: „Tak tam si teda v žádném případě lehat nepůjdu.“ Pak šli první lidi – a najednou se už zapojovali všichni. Někdy se člověk zkrátka jen potřebuje nejdřív podívat, že je to v pohodě, naladit se a dovolit si jít do něčeho nového.

Adame, kdybys měl to, co děláš, shrnout jedinou větou, jaká by to byla?

Adam: Možná vám to dá, co hledáte.

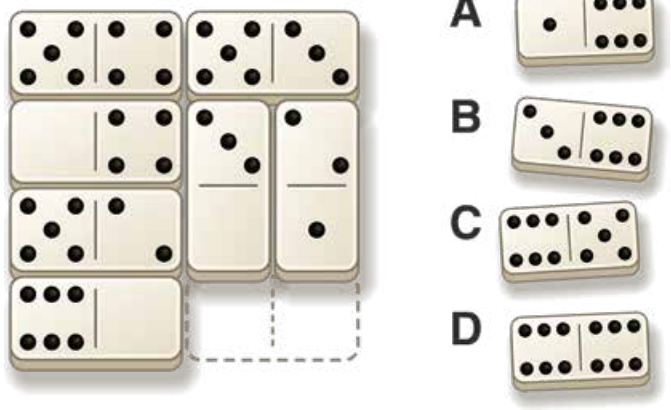
Řešení: mensa.click/bystr40

Oleg Kovalskyi

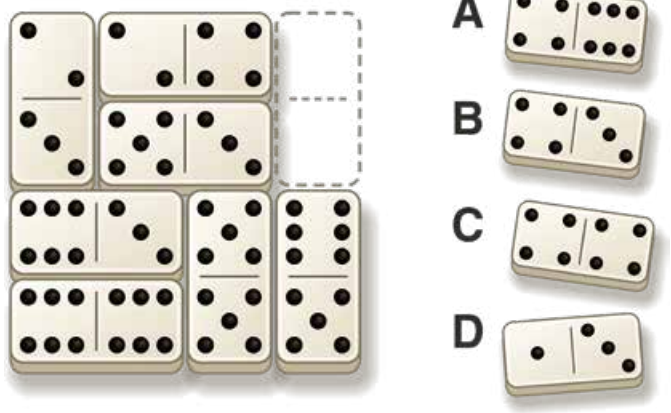
Dominové čtverce

Každý čtverec je složený z osmi kostek domina, jedna nebo dvě kostky ale chybí. Umístění kostek se řídí skrytým pravidlem. Která kostka čtverec doplní? Kostku lze otočit. Úlohy jsou od 1 do 6 stále obtížnější.

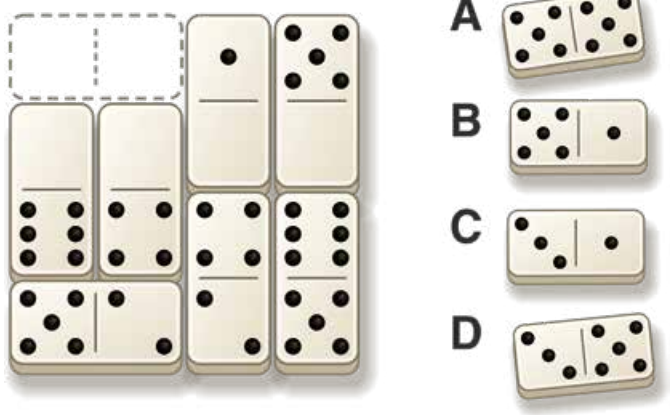
1

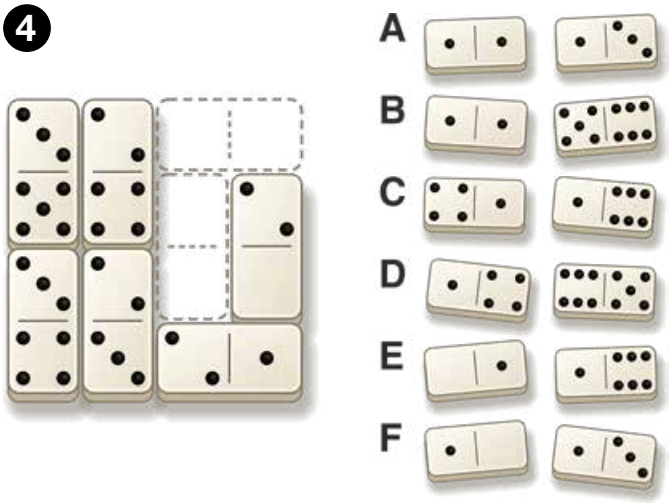
2

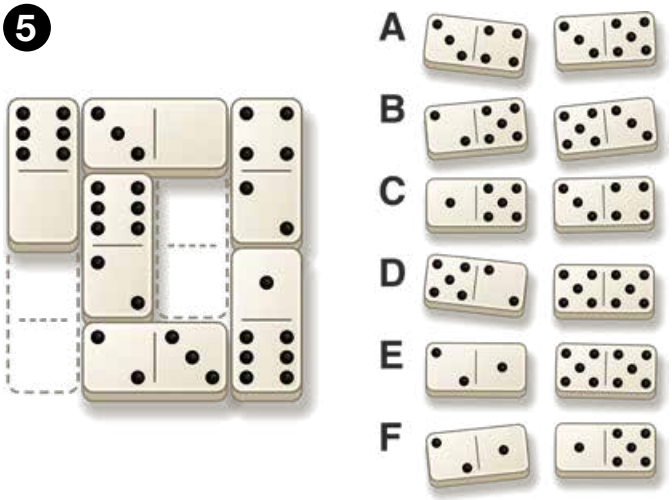
3

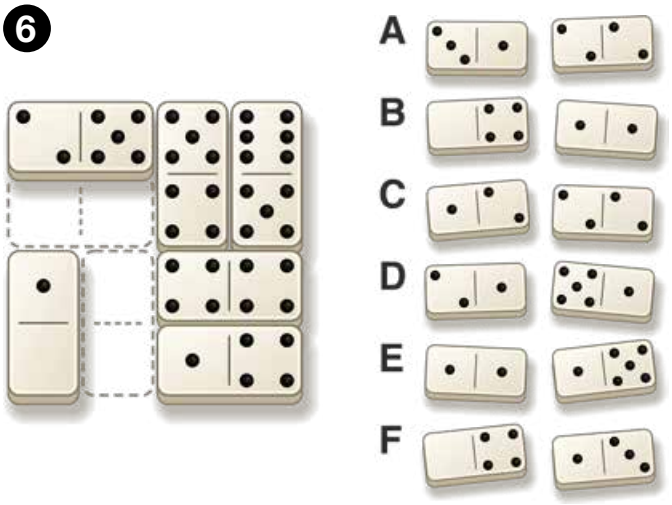
4

5

6

Eva Štichhauerová

Kontakty

Redakce: redakce@mensa.cz

Šéfredaktorka: Zuzana Kořínková, zuzana.korinkova@mensa.cz, 776288979

Redakční rada: Jana Unruhová, Jan Pokorný; rr@mensa.cz

Administrativa: Zuzana Poláková, 770177926, sekretarka@mensa.cz

Další kontakty najdete na **mensa.cz/kontakty**.

Časopis Mensy Česko „Mensa“ je elektronický měsíčník. **Číslo 11/2026** (listopad), ročník XXXIII, vychází 1. listopadu 2026. **Uzávěrka prosincového čísla je 1. 11. 2026, lednového 6. 12. 2026 .**

Časopis připravuje redakce časopisu Mensa, zveřejnění a nezveřejnění příspěvků podléhá schválení redakční radou. **Příspěvky, připomínky a dotazy prosím zasílejte na adresu redakce@mensa.cz.** Redakce si vyhrazuje právo články v případě potřeby upravit nebo zkrátit.

Články v časopise představují díla, názory, myšlenky nebo nabídky jednotlivých autorů a nemusejí vyjadřovat postoje jiných mensanů ani orgánů Mensy Česko, není-li výslovně uvedeno jinak. Obsah tohoto časopisu může být volně přebírán všemi ostatními publikacemi Mensy za předpokladu uvedení zdroje, není-li výslovně uvedeno jinak. Obsah publikovaný na **magazin.mensa.cz** je šířen pod licencí Creative Commons.

Aktuální číslo časopisu je k dispozici v elektronické podobě na webu magazin.mensa.cz**.** Archiv všech čísel, včetně časopisů Mensy International, naleznete na intranetu Mensy intranet.mensa.cz.

Vydavatel: Mensa Česko, Španielova 1111, 163 00 Praha 6; **Grafika:** Ateliér Falátek, s.r.o., Prokopova 2219/19, Jižní Předměstí, 301 00 Plzeň; **ISSN** 1211-8877; Evidence periodického tisku MK ČR E 22252; © Mensa České republiky, 2026.

Na tomto čísle se podíleli: Anna Bártová, Tomáš Blumenstein, Tereza Caballero, Lucie Císlerová, Kristýna Dvorská, Dalibor Dvořák, Jana Elbelová, Jan Fikáček, Marcela Hánová, Jana Havlová, Zuzana Hubinková, Zdeněk Hulva, Michaela Jánošková, Simona Jarošová, Zuzana Kořínková, Oleg Kovalskyi Václav Kristl, Eliška Anna Kubičková, Vladimír Marček, Lucie Měchurová, Antonín Mička, Kristýna Mothejzíková, Veronika Vachule Nehasilová, Eivind Olsen, Markéta Poncarová, Jana Rohová, Štěpán Šmahel, Eva Štichhauerová, Petra Švamberková, Dita Tarbajová, Jakub Vágner, Stanislav Wolf.

Titulka: Jaroslav Švamberk